

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 589 คนจากจำนวน 60 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มประชากรจากข้าราชการครูสายผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในปีการศึกษา 2549 จากจำนวน 60 โรงเรียน สุ่มมาจำนวน 230 คน

โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามเครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	เขาสิงโต	12	4
2	ธรรมยานประยุต	6	2
3	บ้านกิโอสาม	5	2
4	บ้านแก้ง	20	8
5	บ้านแก่งสี่เสียด	8	3
6	บ้านเขาป่า	8	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
7	บ้านเขามะกา	22	8
8	บ้านคลองคันฉอ	6	2
9	บ้านคลองน้ำเขียว	7	3
10	บ้านคลองน้ำใส	11	4
11	บ้านคลองบุหรี	5	2
12	บ้านคลองปลาโค	5	2
13	บ้านคลองผักขม	17	7
14	บ้านคลองมะละกอ	7	3
15	บ้านคลองศรีเมือง	6	2
16	บ้านคลองลำอ่างค์	7	3
17	บ้านคลองหมากนัค	8	3
18	บ้านคลองหมี	5	2
19	บ้านคลองอุดมสุข	3	1
20	บ้านโคกมะตูม	6	2
21	บ้านด่าน(ราษฎร์บำรุง)	15	6
22	บ้านท่ากะบาก	7	3
23	บ้านท่าเกษม	17	7
24	บ้านท่าช้าง	7	3
25	บ้านท่าแขก	7	3
26	บ้านท่าระพา	5	2
27	บ้านทุ่งพระ	17	7
28	บ้านทุ่งพลวง	4	1
29	บ้านทุ่งหินโคน	25	10
30	บ้านเทศมงคล	5	2
31	บ้านน้ำช้างเจริญ	16	7
32	บ้านเนินดินแดง	5	2
33	บ้านเนินผาสูก	9	4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
34	บ้านเนินสวนอ้อย	8	3
35	บ้านเนินสะอาด	10	4
36	บ้านบะขม้น	7	3
37	บ้านป่าระกำ	6	2
38	บ้านโป่งดาวเรือง	4	1
39	บ้านลัดกะสัง	7	3
40	บ้านลุงพลู	5	2
41	บ้านวังจั่น	6	2
42	บ้านศาลาลำดวน	11	5
43	บ้านสี่แยก	8	3
44	บ้านแสงจันทร์	8	3
45	บ้านหนองกะพ้อ	12	5
46	บ้านหนองข่า	8	3
47	บ้านหนองขี้เหิน	6	2
48	บ้านหนองเตียน	25	10
49	บ้านหนองไทร	8	3
50	บ้านหนองนกกระเรียน	8	3
51	บ้านหนองผูกเต่า	6	2
52	บ้านหน้าสถานี	15	6
53	บ้านห้วย	4	1
54	บ้านเหล่ากกโก	5	2
55	บ้านใหม่ถาวร	7	3
56	วนาสงเคราะห์	6	2
57	วัดใหม่โพธิ์ทอง	6	2
58	สามัคคีประชาสรรค์	5	2
59	อนุบาลเมืองสระแก้ว	12	5
60	อนุบาลวัดสระแก้ว	63	25
รวม		589	230

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร โรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Best & Kahn, 1993, p. 250) เพื่อวัดระดับผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ซึ่งมี 7 ด้านได้แก่ ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการประสานงาน ด้านการเข้าสังคม ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเรียงลำดับจาก น้อยที่สุด น้อยปานกลาง มาก มากที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 จากหนังสือเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยยึดแนวทางทฤษฎีของกริฟฟิธส์ (Griffiths, 1956, pp. 243-253) คือ ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการประสานงาน ด้านการเข้าสังคม

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากแนววิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเครื่องมือที่ รศ.ดร.ประชุม รอดประเสริฐได้แปลและเรียบเรียงตามแนวคิดของกริฟฟิธส์ (Griffiths) มาใช้เป็นแนวทางและได้เพิ่มเติมข้อคำถามเพื่อให้สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 ภายใต้การแนะนำของคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแยกออกเป็น การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) การทดสอบค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามลำดับดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ตรวจแก้ไขความถูกต้องของแบบสอบถาม

1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจน ความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

1.2.1 ผศ.ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชา
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.2 ดร.สมโภชน์ อเนกสุข อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและ
วัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.3 นายศักดิ์ชัย บรรณสาร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระแก้ว เขต 1

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอต่อประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับข้าราชการครูในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ กับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .49 - .86

2.2 นำแบบสอบถามจากข้อ 2.1 ที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปทุกข้อมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1970, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 230 ฉบับ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 ให้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนด และอีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมด้วยตัวเอง

2. การจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ได้รับแบบสอบถามคืนมา ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่าสมบูรณ์และถูกต้อง 230 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามค่าน้ำหนักแต่ละข้อ และบันทึกลงคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน โดยให้น้ำหนักคะแนนตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมากที่สุด คิดระดับน้ำหนักความสำคัญเป็น 5 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมาก คิดระดับน้ำหนักความสำคัญเป็น 4 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นปานกลาง คิดระดับน้ำหนักความสำคัญเป็น 3 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อย คิดระดับน้ำหนักความสำคัญเป็น 2 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด คิดระดับน้ำหนักความสำคัญเป็น 1 คะแนน

2. การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคำตอบ โดยอาศัยแนวคิดของ ชูศรี วงศ์รัตนะ (2537, หน้า 85) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือ ปรากฏให้เห็นมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติ

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง	หรือ ปรากฏให้เห็นมาก ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติ หรือ ปรากฏให้เห็นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติ หรือ ปรากฏให้เห็นน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติ หรือ ปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัย คือ

1. ในการศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 สถิติที่ใช้คือการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน ในการบริหารงาน ใช้การทดสอบค่าที (t -test)